

نگاه مخاطب

روایت فتنه‌ای قصه ماه‌پیشونی

سیدمسعود سیدیزدی

امان از عصر تکنولوژی

■ در ابتدای فیلم نکته جالبی بیان می‌شود: نباید به‌بهای آشنایی کودکان‌مان با مظاهر و فواید تکنولوژی، فرهنگ بومی و ملی خود را فراموش کنیم و مولفه‌های فرهنگ خود را به پایگانی بسپاریم. صرف نظر از اینکه همین مفهوم ساده و در عین حال عمیق چند بار و با چه لحن‌ها و ناز و کرشمه‌ها و از زبان چه کسانی با تاکیدهای مثبت یا منفی بیان می‌شود، همین مفهوم ساده با روشی که فیلم با آن تولید شده نقش شده است. نمی‌توان یک فیلم را خوب فیلمبرداری کرد، از هنرپیشه‌ها خوب بازی گرفت، به گریسم و نورپردازی و تمامی نکات فنی با وسواس توجه کرد و از بهترین تکنولوژی دنیا برای همه مراحل تولید بهره گرفت اما مخاطب آن فیلم را که علی‌القاعده کودکان هستند از یاد برد. اگر چنین کاری را انجام دهیم به منزله آن است که خود پیش از دیگران به بالای تکنولوژی مبتلا هستیم به دلیل داشتن این موضوع مهم است که کدامیک را اولویت می‌دانیم؟ کودکان؟ فرهنگ بومی؟ یا زیباشناسی فیلم کودک؟ فیلمی که در بعضی از صحنه‌های آن، کودک چشم خود را می‌پوشاند تا بعضی صحنه‌ها را نبیند، از اولویت اول خود به عنوان فیلم کودکان چشم‌پوشی کرده است. فرهنگ بومی هرچقدر هم که قوی باشد، تا زمانی برای کودکان ما الگویی تربیتی محسوب می‌شود که از آن درست و بجا و به‌روز استنباط کنیم. بدون داشتن کودکانی سالم و عاقل و شجاع، حفظ کردن فرهنگ بومی چه ارزشی دارد؟ در قسمتی از این فیلم، مکالمه چند مادر را در مورد معلم مهدکودک فرزندان‌شان می‌شنویم. به‌زعم آنها این معلم به نیازهای علمی کودکان بی‌توجه است. در جای دیگری درگیری دو دختر از همان مهدکودک را می‌بینیم که موی یکدیگر را می‌کشند. مشکل آنها به همان موضوع برمی‌گردد: خیرچینی یکی از آن دو، معلم بسیار مهربان‌شان را به ورطه اخراج کشانده به این دو مورد جالب این را هم بیافزاید: حتی در یک پلان از فیلم شاهد رفتار مناسب و روابط عاطفی مادر و فرزند نیستیم اما معلم مهربان و تمامی عوامل فتنه در هر لحظه که فرصت کنند به کودکان محبت می‌کنند و برای نجات آنان از هیچ تلاشی فروگذار نیستند. مجموعه مطالب این پارگراف برای یک نتیجه اخلاقی بکر، لازم و کافی به نظر می‌رسد و آن اینکه ما پدران و مادران باعث تنش میان فرزندان‌مان می‌شویم در حالی که «معلم‌های دلسوزتر از مادر» با شناخت کامل از پدیده‌ای معجزه‌آسا و صد البته بهتر از علم و ثروت هر دو؛ که همانا افسانه‌های قدیمی است، فرزندان دلبد ما را از شر بلایایی که ما برایشان تدارک دیدیم می‌رهانند!

آیا تمام این ماجرا سهوی است؟

عموهای فتنه‌ای! شما دیگر چرا؟

در ابتدای فیلم «ماه پیشونی ...» صحنه‌ای از رقص یک دختر خردسال به نمایش در آمد. دیدن این صحنه مخاطب را امیدوار می‌کند که به تماشای فیلمی شاد و سراسر خاطره رفته است هرچند این انتظار چندان هم در فیلم قبلی همین گروه (قاصدک) و پاتینگل) برآورده نشده بود. گرچه اصلی فیلمنامه به‌گونه‌ای زودرس و ناخفته ظاهر شد. فیلم مدت‌ها از پتانسیل‌های بالقوه بهره نبرد بلکه خود را درگیر مسایل نامربوط دیگری نیز کرد. یکی از عموهای فتنه‌ای گرفتار مذبذوبی پیرزنی بود که در یک «تصادف» یا او مواجه شده بود و عموی دیگری به دلیل ضمانت یک دوست به زندان افتاد، بودندوب این دو موضوع تفاوتی در ماجرای فیلم ایجاد نمی‌کرد اما احیاناً می‌توانست به تبلیغ برای اسپانسرهای تهیه‌کننده کمک کرده باشد!هر چند که صحنه‌های بیمارستان تلطیف شده بود ولی توصیف فضای زندان در میانه یک فیلم کودک چه کاری قرار است انجام دهد؟ بهتر نیست سلیقه‌ها و ایده‌های خود را نیز در مسیر تولید فیلم دخیل کنند و اگر در جایی با مشکلی تربیتی مواجه شدند یا حس کردند که از مسیر خود فاصله گرفته‌اند، مشکل را حل کنند و به دنیای کودکانه فرزندان امروز بازگردند؟

ثواری برنامه‌سازان دنیای کودک!

تنها یک پیشنهاد برای برون‌رفت از مشکلات مشابه موارد بالا می‌شناسم. برنامه‌سازی حوزه کودک به چیزی شبیه «ثواری کتاب کودک» نیاز دارد. جایی که عده‌ای کارشناس زبده از تخصص‌های گوناگون برای تدوین برنامه‌ای مدون گردهم آیند و پیش‌شرط‌ها و شرایطی خاص را تعریف کنند که بر اساس آن، برای فیلم‌های حوزه کودک، استناداری ویژه اعطا شود. در آن صورت پدر و مادرها تکلیف خود را با فیلم خواهند دانست، والدینی که به تربیت فرزندان‌شان اهمیت بیشتری می‌دهند، کودک خود را به دیدن فیلم، نمایش یا برنامه‌ای می‌برند که از استاندارد بالایی برخوردار باشد. همراه با این فرایند، اعضای آن شورای فرضی می‌توانند از بازخورد روش‌های ابداعی خود نیز باخبر شوند. در فرهای نظرسنجی! پاسخ‌دهی به این‌گونه فرما چه به‌صورت انفرادی (والدین) و چه به‌صورت گروهی (مربیان تربیتی مدارس و اعضای انجمن‌های اولیا و مربیان) مسیر بهتری را برای ادامه فعالیت آن شورا فراهم خواهد کرد. برخی از اولین انیمیشن‌های تولیدی کمپانی والت‌دیزنی هنوز هم زیبا و در عین حال عاری از خشونت یا جلوه‌های مخرب تربیتی هستند. چند دهه از آن زمان می‌گذرد؟ آیا عزیزی که کارشان برنامه‌سازی در حوزه کودک است نمی‌توانند دست‌کم مانند همان انیمیشن‌های اولیه، سالم کار کنند؟

علیرضا نادری

در بررسی علل افزایش «نمایش خیانت» در به گفته برخی -آثار هنری و فیلم‌های امروز سینما چند نکته را باید مورد توجه قرار دهیم، اول اینکه: من در پذیرش اینکه آنچه در سینماها به نمایش درمی‌آیند لزوماً «آثار هنری» هستند شک دارم، باید توجه داشته باشیم که هر اثری را «هنر» نامید و هر فیلمی را «سینما» دوم اینکه: گریم در جامعه‌ای یک موضوع مثل «خیانت» در آثار هنری بازتاب فراوانی پیدا کند؛ بلافاصله نباید پرسشی شما این باشد که چرا؟ بلکه نخست باید بفهمید که آیا موضوعات دیگر در این سینما فرصت ابراز دارند؟ اگر تمام موضوعات زمینه بروزشان فراهم بود و یک موضوع بیش از بقیه مورد توجه؛ پرسش شما معقول است! اما وقتی این‌طور نیست- یعنی زمانی که امکان طرح موضوعات فراهم نیست!

باید پرسید چرا جز «خیانت» زن به شوهر و بالعکس در جشنواره فجر مجال تماشا نداشته است... و چرا این تعداد از این فیلمنامه‌ها خوانده شده و مجوز ساخت گرفته‌اند... اما چرا؟ به نظر من چون این موضوعات به جایی برنمی‌خورد و چون مورد اعتراض موثر کسی هم واقع نمی‌شود و از کسی منظور نه‌اند، سازمان‌ها و تأسیسات مختلف است! مردم -زن‌ان و مردان- این کشور که کسی را ندارند تا از حقوق‌شان دفاع کند! شما به طور مثال به موضوعاتی مثل اقتصاد، جنگ، تاریخ، یا حتی برخی اقتضار اجتماعی و... بپردازید تا ببینید چطور در همان نطفه فیلمنامه و طرح و ایده‌تان از کار می‌افتد؟! اصلاً شما تصور کنید فیلمسازی فردا بخواهد راجع به «قطع درختان» در «محیط زیست تهران» فیلم بسازد- یا فیلمنامه بنویسد، تصمیم بگیرد درباره «خیانت» آدم‌ها به «طبیعت» فیلم بسازد، یا اصلاً سناریویی درباره «دلال‌هایی» که با کت و شلوارهای خاستری ماده «آزبست» را وارد لنت‌ترمزهای ماشین‌ها کردند و دارند در این سرزمین ایدیمی «سرطان» راه می‌اندازند، آن‌وقت خواهید دید چه مشکلاتی برای فیلمنامه و فیلمساز و... به وجود می‌آید، یا فیلم‌هایی درباره آموزش؛ پرورش؛ مدرسه؛ زن؛ شادی... جنگ...

در نتیجه فیلمسازان -راحت‌طلب‌هایشان- به سراغ موضوعاتی می‌روند که هیچ مدعی‌ای ندارد، «مری به زنی خیانت کند» هیچ‌کس دلپش را نخواهد پرسید؟ چون مدعی‌ای وجود ندارد! حتی خیانت زن و مرد را تعمیم بدهد و بگوید یک شهر همه این کاره و آن کاره‌اند... خوب بگوید...

به کی مربوط است؟

قبل از انقلاب هم آثار سینمایی -بدنه سینما- اغلب رفتند سراغ گروهی را قاصه‌ها، جاها و اینها... چون آنها

یکشنبه

نگاهی به لزوم واقع‌گرایی اجتماعی در سینما

وحشت از واقعیت

محمد رضا مقدسیان

وحشت رودرویی با واقعیت، وحشتی ازلی و ابدی برای بشر بوده و البته متغلاشه و سادگان‌زانه‌ترین روش برای رویارویی با واقعیت‌هایی که پذیرش آن مستلزم صرف انرژی روحی و فکری بالایی است، انکار آن است. حتی وحشتناک‌ترین آثار سینمایی مربوط به گونه وحشت نیز آن دسته از آثار هستند که در دل وقایع به‌شدت واقعی و قابل لمس برای مخاطب به خلق فضاهای دلهره‌آور پرداخته‌اند. رویکرد انفعالی یا حتی انکاری در مورد آسیب‌ها و رخدادهای اجتماعی اما در دوره حاضر و در جوامع مدرن به عنوان نقصانی رفتاری محسوب می‌شود چراکه روان‌شناسان و جامعه‌شناسان بهترین روش برای خنثی شدن اثر تخریبی امر وحشتناک و دلهره‌آور را مواجه شدن با آن و به اختیار گرفتنش می‌دانند.

در این شرایط است که مخاطب امر ناراحت‌کننده یا دلخراش مجال کنشکاش در دل آن موضوع را می‌یابد، عنان کار را در اختیار می‌گیرد تا در نهایت نه تنها آسیب‌های ناشی از آن را کاهش دهد بلکه نتیجه را به نفع خودش رقم بزند.

آسیب‌های اجتماعی در جامعه‌های امروزی به یکی از مهم‌ترین دلایل سلب آرامش روحی و فکری بشر تبدیل شده و خواسته یا ناخواسته تمام انسان‌های در حال حیات در قرن حاضر را درگیر خودش کرده است. مساله روابط فردی و آسیب‌های حاکم بر آن به طور خاص تر «طلاق»، «خیانت» و «بی‌وفایی» در روابط فردی‌شان نیز یکی از این آسیب‌هاست که کتمان‌ناپذیر است. اما نسبت آسیب‌های اجتماعی با هنر و به طور خاص‌تر سینما و میزان اثر بخشی آن در کنار بقای خودش چگونه تعریف می‌شود؟

هنر به ذات نمی‌تواند به دور از واقعیت‌های اجتماعی سر و شکل گیرد. سینما با شدت بیشتری نسبت به باقی گونه‌های هنری، وابسته به واقعیت و مخاطب است.

سینماگران محکوم به آنند که نیازهای فکری و روحی مخاطبان واقعی و نه متوهم سینما را ارضا کنند. این اصل در هر فرهنگی و متناسب با خطوط قرمز و باید و نبایدهای فرهنگی و عرفی آن اجتماع سر و شکل می‌گیرد.

سینمای ایران در سال‌های بعد از انقلاب با شعار پرداختن به اصول انسانی و ارتقای اخلاقی برای ترویج نمونه‌ای از سینما تحت عنوان سینمای

نگاهی به تم فیلمنامه‌های کنونی سینما

خیانت، موضوعی که مدعی ندارد

اتحادیه، صنف و سندیکایی نداشتند که از حقوق‌شان دفاع کند -الان هم طبقه مورد نقد این آثار اینقدر گسترده و فراگیر است که اصلاً کسی نمایندگی‌شان را بر عهده ندارد. اما تازه به دوران‌رسیده‌ها تا خانواده‌های اصیل بی‌سروصدای معمولی-.

از طرف دیگر حقیقتاً سال‌هاست که- تراژدی‌های خانوادگی- در آثار ادبی دنیا- اعم از تئاتر و سینما- مورد توجه نویسندگان و باطبع سینماگران قرار گرفته‌است. دریغ این است که این نوع و گونه نمایشی در ایران جز در موارد اندک و انگشت‌شمار تنها دستاوردش برای ما شده ارضای غرایز تماشاگران و اغلب در سیراب کردن غرایز تربیت‌نشده کوشیده است. چون مطلقاً هیچ تحلیل و نقد اجتماعی‌ای در این آثار وجود نداشته است. البته من همه این آثار را ندیده‌ام. اما می‌توانم حدس بزنم موضوع چیست، گروه و عده‌ای این مساله مهم را سوژه‌ای کرده‌اند برای پول درآوردن... مگر چیزهای دیگر را ندیدیم چه کار کردند؟ ۱۵ فیلمساز درباره یک موضوع به نام «خیانت‌های زناشویی» فیلم ساخته‌اند. صدا البته در صورتی این تمرکز بر یک موضوع جالب توجه است که نگاه‌ها و طرز تلقی‌های مختلفی را عرضه کنند اما اینجا با یک «الگوی رویداد مشابه» تعدادی داستان متفاوت طرح شده است و وقتی تحلیل‌های متفاوت و متضاد وجود ندارد پس پرسش باید دیگر دستگیرتان می‌شود

افتی:

۱- از شهرهای خوزستان- بازدارنده- شایعه ۲- پیدا کردن- دلبر- جدول محاسبات نجومی قدیم ۳- لقی در هندوستان- سفیدی آخرب- کج و مایل ۴- فرمانده بدن- کوه وحی حضرت موسی(ع)- جرات ۵- رقیق‌تر- جاری- تنگ‌دستی ۶- گاز مهتابی- عادت کردن به استعمال مواد مخدر- آب دهان ۷- بحر- یکی از دو فرشته بازپرس شب اول قیبر- گیاه مرداب ۸- کییک معروف- تخمک ۹- انسان یا جانوری در خود فرو رفته- راندن- موجودیت ۱۰- جاده- نگهبان شتر- سنگ ترازو ۱۱- دستگاهی در موسیقی اصل ایران- جمله‌دستوری- بریدن شاخه‌های اضافه درخت ۱۲- پیشرفته و مدرن- شهری در خوزستان معبود مشرک ۱۳- ستاره کم پیدا- سطل- ماه نو ۱۴- نسل سوم- کشمشک- تخته ضخیم بلند ۱۵- هنوز لاتین- خادم کلیسا- بستن و گشودن

حل جدول ۱۵۰۱

در کنار رویکرد مالی، این سینماگران هستند که می‌توانند در تکیه بر توان تصویر و داستان‌پردازی به دور از وحشت و استیصال رویه‌رو شدن با واقعیت افراد منفعل، دل به معضلات و مشکلات اجتماعی بزنند و در کنار نهیب زدن به جامعه‌ای که شاید به طسری دلخراش از کنار این معضلات گذر می‌کند، به کنشکاش در موضوع و معضل بپردازد و حداقل مخاطبش را به فکر ببیند تا شاید به خود بیاید و فکری برای رفع و رجوع آن مشکل بکند.

صدور بخشنامه‌ها و نگاه دستوری و گسترش ممیزی در مورد معضلات و مشکلات مبتلا به جامعه ایرانی نه تنها گره‌ای از این مشکلات باز نمی‌کند بلکه فرصتی که برای کنترل آن یا تغییر روش و منش احتمالی برای کاهش آسیب‌ها می‌توان در پیش گرفت را از جامعه و مدیران آن می‌گیرد، فرصتی که نادیده گرفتنش می‌تواند فوران آتش زیر خاکستر آسیب‌های مهلک اجتماعی را در پی داشته باشد. پاک کردن صورت‌مساله تنها به فرافکنی می‌ماند و بس. ضمن اینکه این رویکرد اصالت سینما را زیر سوال می‌برد چراکه سینما ایده‌هایش را از خواسته‌ها و دغدغه‌های مخاطب می‌گیرد و در ادامه، این مخاطب است که ضامن موفقیت یا عدم موفقیت یک فیلم است ورنه پر کردن دستوری سالن‌ها رای دیدن آثار بی‌ارتباط با واقعیت‌ها و دغدغه‌های مخاطبان سینما بیشتر به کار بیلان‌های سالانه و اهداف کوتاه‌بینانه مدیران در مقطعی مشخص می‌آید و آثار مخرب آن در درازمدت به مرگ حتمی سینمای بی‌مخاطب و دستوری می‌انجامد. سینما با مخاطب است که معنا می‌یابد و مخاطب برای تماشای خواسته‌هایش هزینه می‌کند نه برای تماشای شعارها و بخشنامه‌ها در سینما.

ببینید در روستاها و در میان ساکنان روستاها و شهرستان‌ها با این آثار چه تعریفی از طبقات متوسط شهری به دست داده‌اند؟ هیچ زمان این همه دشمنی و کینه نسبت به شهرنشینان را شاهد بوده‌ایم؟ این همه تلاش برای نمایش دادن چهره‌ای فاسد از مردم شهرها آخرش به کجا می‌رسد؟ چرا کسانی آگاهانه این همه می‌کوشند برای توجیه کارهای خویش، ملت-به‌ویژه شهرنشینان و زندگی شهری را کثیف‌تر از چیزی که هست نمایش بدهند؟ به فرض اینکه این اتفاقات -خیانت زنان به شوهران و بالعکس- در جامعه در حال رخ دادن است -که هست- فیلمسازی که وری دغدغه فروش و پول و ثروت دغدغه اجتماعی هم دارد، با «نمایش خیانت» بدون تحلیل اینکه خائن چرا خیانت می‌کند؟ چه کار مهمی دیگری صورت می‌دهد؟ من مطلقاً- مخالف نمایش موضوعات مذموم جامعه‌نیستم اما به شرطی که تحلیلی درباره آنها صورت بگیرد. اما کدام شرطی؟ با کدام بنیه؟ با کدام بضاعت؟ کدام‌یک از تحلیل‌ها؟

این همه فیلمسازان ما- به جز تعدادی انگشت‌شمار- منتقد اجتماعی هستند! دانش کدام جامعه‌شناس پشت این همه فیلم‌های ایرانی است؟ کدام روان‌شناس؟ کدام محقق اجتماعی؟ من که خبر دارم- هیچ‌کس نیست! برای پروژه‌های مولتی‌میلیاردی کسی نیست! اینها که با پول خرد ساخته می‌شوند. با گذریم، پس تابع مد نباشیم و نپرسیم که چرا فیلم‌های جشنواره فجر امسال درباره خیانت هستند؟ از اداره صدور پروانه ساخت بپرسید که چرا «خیانت» موضوعی است که از سد ممیزی گذشته و به این مقدار اجازه بروز پیدا کرده است؟

بر خلاف تصور عده‌ای که به اشتباه گمان می‌کنند که عموم مردم مخاطبان منفعل فیلم‌ها هستند و ممکن است از برخی حرف‌ها و صحنه‌ها بلافاصله دچار انحراف و انطراف بشوند باید بگویم اینطور نیست! هر چیزی که در رسانه نشان داده شود که توسط مردم پذیرفته نمی‌شود. مردم ایران- با هر جای دیگر دنیا- آفت‌ر سست و ترد و شکننده نیستند! که بلافاصله مغلوب سینما و تئاتر و اصولاً «هنر» شوند. اما باید پذیرفت ابر رسانه‌ها در دنیا هنوز می‌توانند افکار را جهت بدهند زیبایی‌شناسی تولید کنند! مخاطب را در دوری به غلط و اشتباه بیندازند اما یک توجه کوتاه به همین موضوع خیانت بکنید... همین سینمایی که مثلاً جاسارت کرده و به خیانت پرداخته ۱۵ سال عقب‌تر از داستان‌های مردم در تاکسی‌ها قصه تعریف کرده؛ و چون مردم از رسانه‌شان خیلی جلوتر هستند هم داستان‌ها و فیلم‌ها و هم نزاع‌های درباره این آثار اسباب خنده‌شان است، کاش ممیزان فرهنگی در ایران تاکسی و اتوبوس سوار می‌شوند. چه آثار هنری در تاکسی‌ها و اتوبوس‌ها روایت شده و ممیزها توان تقطیع آنها را نداشته‌اند! پای داستان مردم بنشینید تا داستان خیانت‌ها را هم از آنها بشنویند نه سینما.

عمودی:

۱- طناب- یک‌بار- فرقه‌ای از مسلمانان ۲- دومین دورقمی- مقابل فروش- مبتکران اسپرانو ۳- گرپرگاه- طرف دم کردن چای- دوزخ ۴- پرده در- سلاح جنگجوی قدیم- سال ترکی ۵- ناخوش- مخترع برق- کشنده بی‌صدا ۶- هوس‌ها- همسایه دهگان- از الفبای یونانی ۷- باد سرد- فرمان- تکرار حرف دوازدهم- مسافر سرزمین عجایب ۸- باعث تب می‌شود- شاگرد

۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۱														
۲														
۳														
۴														
۵														
۶														
۷														
۸														
۹														
۱۰														
۱۱														
۱۲														
۱۳														
۱۴														
۱۵														

قانون‌های حل جدول سودوکو:

۱- در هر سطر و ستون باید اعداد یک تا ۹ نوشته شود. بدیهی است که هیچ عددی نباید تکرار شود.

۲- در هر مربع ۳×۳ اعداد یک تا ۹ باید نوشته شود و در نتیجه هیچ عددی نباید تکرار شود.

۴	۱		۵					
		۳	۶					
		۹		۱	۲			۳
				۷	۳	۲		۸
				۸			۲	
				۵				
۷	۱							۵
۳	۶				۷			
				۳				۱

سودوکو
۱۵۶حل
سودوکو

۱	۴	۸	۵	۳	۲	۷	۶	۹
۲	۵	۹	۱	۷	۴	۳	۸	۶
۳	۶	۲	۷	۹	۵	۱	۴	۳
۴	۳	۷	۶	۲	۹	۵	۸	۱
۵	۱	۹	۳	۸	۶	۴	۵	۲
۶	۲	۵	۴	۳	۱	۷	۹	۸
۷	۸	۱	۶	۵	۳	۲	۷	۴
۸	۷	۴	۳	۶	۲	۹	۱	۵
۹	۶	۳	۸	۱	۷	۵	۲	۴

سودوکو
۵۰۵حل
سودوکو

۸	۳	۵	۱	۷	۴	۹	۲	۶
۶	۱	۷	۲	۸	۳	۴	۵	۹
۵	۲	۳	۶	۵	۱	۷	۸	۴
۹	۶	۸	۷	۴	۲	۵	۱	۳
۷	۵	۴	۸	۳	۱	۶	۹	۲
۱	۲	۳	۵	۶	۸	۹	۷	۴
۳	۹	۵	۲	۸	۷	۶	۱	۴
۴	۷	۶	۱	۳	۲	۸	۹	۵
۲	۸	۱	۶	۹	۷	۳	۴	۵

ادامه از صفحه ۹

زبان روز آمد

شناخت ماهوی این بیان در آثار و کیلی را اصلی درک گزاره درونی نقاشی‌های او را شکل می‌دهد زیرا از این منظر نقاشی و کیلی واجد رویکرد روان‌شناختی و متکی بر آرای فروید می‌شود. فروید در یکی از آثار برجسته‌اش، پس از برشمردن تلاش‌هایی که بشر به قصد رهایی از رنجی که او را از هر سو تهدید می‌کند، به این مساله می‌پردازد که انسان سعادت و خوشی زندگی را در حظ ناشی از زیبایی جست‌وجو می‌کند. حظ ناظر به زیبایی، واجد سرشت خاصی است که سرمستی ملایمی را به همراه دارد؛ همچنان که قوه ادراک حواس و دآوری ما هیچ‌گاه نسبت به زیبایی اشکال و چهره‌های انسانی، اشیای طبیعی، چشم‌اندازها و آفرینش‌های هنری و حتی علمی بی‌تفاوت نیست. این امر نیز با جابه‌جایی‌های لیبدو (libido-Displacements) ممکن می‌شود به این ترتیب که اهداف غریزی را طوری تغییر می‌دهیم که با ناگهی‌های جهان بیرونی برخورد پیدا نکنند و به این ترتیب فشار ناشی از نیاز را بدل به نیروی خلاقه می‌کنیم و در آفرینش هنری به کار می‌بندیم (Sublimation)، به این ترتیب پیوستگی با واقعیت به مراتب سست‌تر می‌شود. انحراف از واقعیت و ورود به قلمرو زیست «خیال»، منبعی برای کسب لذت می‌شود زیرا «خیال» یگانه نیرویی است که از تجاوز فرهنگ و «صل واقعیت» نجات یافته و به اصل لذت وفادار مانده است. با این دریافت حضور نماد زن و جنین در مرز ناپیدایی در آثار و کیلی می‌تواند نمادی خود هنرمند به عنوان یک انسان زن و روایی امتداد زندگی در وجود دیگری پنداشته شود و اثر نقشی تصور شود به عمیق‌ترین لایه‌های ناخودآگاه هنرمند. در این شرایط شدت حضور چنان مهیب می‌شود که بیان آن موجب درشتنمایی پیکره نسبت به دیگر نشانه‌های بصری موجود در اثر می‌شود و به این ترتیب تصویر ایرشهر با برج‌هایش به حاشیه‌های نقاشی رانده می‌شود. زیرا اصل بیان خود است و نسبت ایرشهر با بیان خود که از ناخودآگاه هنرمند برآمده سنجیده می‌شود. این ایرشهر در اثر و کیلی یک دورنما می‌شود؛ چیزی که هنوز خود خود را در آن ندیده است بلکه وجودی است خارج از خود خود هنرمند! با این وجود هنرمند نسبت به وجود آن آگاه است و بیان آن را لازم نقاشی می‌بیند، هرچند هنوز آفتقر حضور ایرشهر در ذهن هنرمند قوی نشده است که رابطه بین خود هنرمند و ایرشهر بدل به یک داستان روایی مشخص شود، بلکه هنوز خود هنرمند است که در بیان ناخودآگاهی در لایه نخست اهمیت قرار دارد. به هر تقدیر این اساس بیانی است که در نقاشی و کیلی نهفته است و نقاشی او را واجد زبانی قابل خوانش و روزآمد کرده است؛ ویژگی نقاشی در مرز تجرید و زبان گرای! ویژگی‌ای که نقاشی او را واجد برجسب آستره پست‌مدرنیستی کرده است.